

de gegevens der afzonderlijke bedrijven (uiteraard met geheimhouding van de identiteit der betreffende ondernemingen). Bizar is leerrijk is tabel III, die de gegevens per bedrijf bevat van een betrekkelijk groot aantal ondernemingen en waarin men de cijfers vindt van den omzet, de bruto-winst, de exploitatiekosten (gespecificeerd), de omzetsnelheid, den duur van het ontvangen en gegeven leverancierskrediet. Een enkel voorbeeld is reeds in staat om de beteekenis van de détaillering der cijfers tot uitdrukking te brengen. Voor de gemiddelde omzetsnelheid (van de ondernemingen met een omzet minder dan f 250.000.—) vinden wij het cijfer 7. Zien wij naar de gegevens van de afzonderlijke bedrijven, dan blijkt het frequentiecijfer van 4 tot 22 te varieeren. Hoeveel duidelijker spreken de individuele cijfers dan het (gemiddelde) groeps cijfer! Belangrijke verschillen in bedrijfspolitiek — ten opzichte van dit gegeven met name t.a.v. de voorraadpolitiek — worden met de gedetailleerde cijfers aan het licht gebracht. Hetzelfde kan worden gezegd van vele der andere gegevens, die de statistiek bevat.

De waarschuwing, welke den lezer gegeven wordt, de uitkomsten van de berekeningen van omzetsnelheid, omloopsnelheid van het vermogen, gemiddelden krediettermijn met voorzichtigheid te hanteeren, is overbodig voor diegenen, die met deze materie nader bekend zijn. Wie de vraagpunten kent, welke zich in ieder bedrijf bij deze berekeningen voordoen, zal een open oog hebben voor de moeilijkheden, waarvoor de bewerkers van deze statistiek zich geplaatst hebben gezien en zal begrijpen, dat onvolkomenheden blijven bestaan, die niet vermijdbaar zijn. Aan het oordeel omtrent de beteekenis van deze statistiek doet dit niets af. Het Centraal Bureau heeft ons in deze publicatie waardevol statistisch materiaal geboden. De aanvulling, die in de nieuwe bewerking aan deze statistiek gegeven is, achten wij van groote beteekenis; zij zal zoowel ten goede komen aan den gebruiker in het praktische bedrijfsleven als aan dien voor wetenschappelijke doeleinden. Voor beide groepen van gebruikers oordeelen wij deze publicatie door haar opzet, inhoud en vorm van groot nut.

H. J. v. d. SCHROEFF.

VALT EEN ASSISTENT-ACCOUNTANT ONDER DE ARBEIDSWET 1919?

In de loop van het jaar 1939 is tegen een accountant een strafzaak voor het Kantongerecht te Hilversum aanhangig gemaakt dienende als proef-proces teneinde uit te maken of een assistent-accountant onder de Arbeidswet 1919 valt.

Van de wederwaardigheden van deze strafzaak hebben wij de lezers op de hoogte gehouden; wij verwijzen daarvoor naar blz. 115 ev. van het Juli-nummer 1939 en naar blz. 37 van het Februari-nummer 1940.

Intusschen is bedoelde proefprocedure tot een einde gebracht.

Bij arrest van 29 April 1940 heeft de H.R. de nietig-verklaring van de inleidende dagvaarding, door het Gerechtshof te Amsterdam bij arrest van 11 Januari 1940 uitgesproken, als ten onrechte geschied verklaard en de zaak naar het Gerechtshof te Amsterdam teruggewezen ter verdere berechting en afdoening.

Het Gerechtshof te Amsterdam heeft 5 Nov. 1940 nogmaals een arrest in deze zaak gewezen, het vonnis van den Kantonrechter te Hilversum van 10 Februari 1939 met verbetering van gronden bevestigd en den ver-

volgden accountant van alle rechtsvervolgving ontslagen. Aangezien tegen dit arrest geen cassatie is ingesteld, is het in kracht van gewijsde gegaan en is de vraag, of een assistent-accountant onder de Arbeidswet 1919 valt, definitief ontkennend beantwoord. De tekst van het arrest d.d. 5 Nov. 1940 van het Gerechtshof te Amsterdam laten wij hieronder in extenso volgen.

IN DEN NAAM VAN HET RECHT

HET GERECHTSHOF TE AMSTERDAM, rechtdoende in hooger beroep in strafzaken;

GEZIEN een Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden

- 1e. van 30 October 1939, waarbij — met vernietiging van een in hooger beroep gewezen vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam van 16 Mei 1939 — na te melden zaak is verwezen naar dit Hof om op het bestaande hooger beroep te worden berecht en afgedaan;
- 2e. van 29 April 1940, waarbij — met vernietiging van een door dit Hof op 11 Januari 1940 gewezen arrest — is verstaan, dat de nietigverklaring der dagvaarding ten onrechte is geschied en de zaak naar dit Hof is terug gewezen, teneinde op het bestaande hooger beroep te worden berecht en afgedaan;

GEZIEN de aantekening van het mondeling vonnis van het Kantongerecht te Hilversum van 10 Februari 1939 waarbij:

X, accountant, geboren te Amsterdam 7 April 1886, wonende te Y, terzake van het hem telastgelegde is ontslagen van rechtsvervolgving;

GEZIEN de aantekening tot hooger beroep van laatstgemeld vonnis door den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten in het Arrondissement Amsterdam ter Griffie van het Kantongerecht te Hilversum gedaan;

GEZIEN de dagvaarding vanwege den Procureur-Generaal bij dit Gerechtshof aan den verdachte beteekend;

GELET op het onderzoek voor den Hove;

GEHOORD de vordering van den Procureur-Generaal, daartoe strekkende dat het Hof het vonnis van het Kantongerecht voormeld zal vernietigen en opnieuw rechtdoende den verdachte zal vrijspreken;

GELET op de door den gemachtigde van verdachte voor den Hove gevoerde verdediging;

Overwegende dat den verdachte bij inleidende dagvaarding is telastgelegd:

dat hij, wonende te Y, op of omstreeks 25 Maart 1938 te Z als hoofd althans bestuurder van een onderneming in den zin der Arbeidswet 1919, te weten een accountantskantoor, in welke onderneming alstoen in het in perceel, gevestigde kantoor, zijnde een besloten ruimte, waar administratieve werkzaamheden plachten te worden verricht, arbeid, bestaande in het controleren eener boekhouding, althans soortgelijke werkzaamheid, werd verricht door A, niet heeft gezorgd, dat in die inrichting op een plaats, die vrij toegankelijk was voor alle arbeiders in die inrichting werkzaam, een gedagteekende en door hem, verdachte, onderteevende arbeidslijst, voldoende aan de in of krachtens artikel 68 der Arbeidswet 1919 gegeven voorschriften kon worden kennisgenomen, aangezien alstoen aldaar geen dien persoon betreffende arbeidslijst aanwezig was;

Overwegende dat de Kantonrechter in zijn voormeld vonnis dit feit bewezen heeft verklaard, met dien verstande, dat verdachte hoofd was van een onderneming in den zin der Arbeidswet 1919 en dat de arbeid,

bestaande in het controleeren eener boekhouding, werd verricht door A, doch op daarvoor aangevoerde gronden den verdachte heeft ontslagen van rechtsvervolging;

Overwegende dat het Hof zich met dat vonnis, onder voorneming der gronden, vereenigd, met dien verstande, dat de voor het ontslag van rechtsvervolging aangevoerde gronden worden vervangen door de navolgende;

Overwegende dat het bewezenverklaarde feit niet strafbaar is volgens de bepalingen der artikelen 68 en 83 der Arbeidswet 1919, omdat uit het onderzoek is komen vast te staan, dat het kantoor aan de te Z, waar verdachte's assistent arbeid verrichtte, niet was een kantoor van verdachte of bij verdachte in gebruik, maar het kantoor van een andere onderneming dat met verdachte's bedrijf in geenerlei verband stond, waaruit naar 's Hofs oordeel volgt, dat die arbeid niet is verricht in de onderneming van verdachte, waaronder immers volgens artikel 1 onder 3c van genoemde wet verstaan wordt het kantoor van verdachte, zijnde volgens artikel 4 dier wet een besloten ruimte;

dat, al ware zulks anders, de verplichtingen, die artikel 68 dier wet aan het hoofd of den bestuurder van een accountantsbedrijf oplegt, betreffende het in het kantoor, waarin arbeid wordt verricht aanwezig zijn van een arbeidslijst en een arbeidsregister, alleen betrekking hebben op het kantoor van den accountant en niet op een kantoor van een andere onderneming, waar zijn assistent tijdelijk voor hem werkzaam is en dat met zijn bedrijf in geenerlei verband staat;

Overwegende, dat, nu het bewezenverklaarde ook niet elders is strafbaar gesteld, verdachte van alle rechtsvervolging moet worden ontslagen;

BEVESTIGT het beroepen vonnis van den Kantonrechter met voormelde verbetering van gronden.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHuishoudkunde

Redactie: L. A. Bakker
Drs. G. L. Groeneveld
Drs. H. Haverkamp
en Drs. P. F. R. Stol

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Punched card accounting from the audit viewpoint

Vannais, L. E. — Ook in Amerika schijnen accountants niet al te veel plezier bij hun controle te hebben van het punchkaarten-systeem. Schrijver wijt dit aan onbekendheid met de mogelijkheden ervan en geeft derhalve een uitvoerige beschrijving van de werkprincipes en mechanische functies dezer machines en de toepassing op de administratie. Volgens schrijver zijn de met deze machines te bereiken resultaten nog lang niet voldoende benut, of toegepast.

A III 3

The Journal of Accountancy Sept./Oct. 1940

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Internal control from the viewpoint of the auditor

Schort, F. G. — Schrijver betoogt dat de vroeger uit Engeland ingevoerde en in den beginne ook in Amerika toegepaste „detailed audit” ingegeven was door de gedachte te letten op fraude of fouten. De Amerikaansche zaken leenden zich echter niet tot deze wijze van controleeren zoodat men overging tot het steekproeven-systeem